

Till Kyrkorådet i

Visby domkyrkoförsamling

Tre veckor in på det nya budgetåret, den 20 januari, fick personalen i domkyrkoförsamlingen information av domprosten om planerad omorganisation av verksamheten. Denna information kom som en blixtnad från klar himmel för personalen, liksom för mig som biskop. Jag fick upplysning av medarbetare i församlingen om vad som förevarit. Jag befann mig då på tjänsteresa, men så snart jag kommit hem begärde jag ut dokumentation om förslaget till omorganisation i domkyrkoförsamlingen från domprosten, samt begärde ett samtal med kyrkorådets ordförande för att få svar på en del av de frågor händelserna väckt hos mig.

"Domkyrkan har en särskild ställning bland kyrkorna i ett stift. Förutom att vara församlingskyrka är den också biskopens kyrka och den normala platsen för stiftets högtider och vagningsgudstjänster." (Kyrkoordningen inledning till Tionde avdelningen).

Därför är det självfallet av stor betydelse för biskop och stift hur verksamheten där bedrivs. Den breda allmänheten förutsätter oftast (och med rätta) att biskopen är väl informerad om och delaktig i vad som händer i domkyrkoförsamlingen, särskilt om det handlar om stora förändringar av verksamheten. Det som sker i domkyrkoförsamlingen påverkar stiftet och bilden av stiftet.

Skadat ekumeniskt förtroende

Inte bara för mig och för personalen kom denna information överraskande. Så har till exempel samtal nyligen förts med Visby missionsförsamling om vidareutvecklingen av samarbetet i Tjeltvarkyrkan. Det är ett känt faktum att det nyss förnyade samarbetsavtalet var grunden för Missionsförsamlingens rekrytering av ny pastor. I samtal med företrädare för Ekumeniakyrkan och Visby missionsförsamling förstod jag att den chockvåg som gick genom medarbetarlaget i domkyrkoförsamlingen i lika hög grad gällde församlingens ekumeniska samarbetspartner sedan mer än 4 år. Det tar tid att bygga förtroende, men ett ögonblick att riva ner det. Samverkan har inte varit enkel, men har nu kommit till en fas där nya steg var på väg att tas till verkligt gemensamt ekumeniskt ansvarstagande.

Om ett avtal behöver brytas av ena parten är det en god ordning att inleda gemensamma samtal om hur problemen kan lösas. Inte bara att ensidigt meddela sitt beslut.

Det är inte att förvånas över reaktioner som att man känner sig "lurad" eller "övergiven". Detta gäller såväl Ekumeniakyrkans folk som Svenska kyrkans, och dem som har funnit ett nytt andligt hem i den ekumeniska gemenskapen i Tjeltvarkyrkan.

Det skadade ekumeniska förtroendet gäller inte bara domkyrkoförsamlingen, utan också stiftet och Svenska kyrkan i sig.

Minskat ansvarstagande - skadat diakonalt förtroende

När det gäller det diakonala området samtalades så sent som vid präst- och diakonfortbildningen i mitten av januari om den framgångsrika diakonala verksamheten med bas i Tjelvarkyrkan. En förutsättning för att flytta och eventuellt vidga ansvarsområden för församlingen torde vara en trygg diakonal stab. För närvarande finns inte detta. För inte så länge sedan fanns sju diakoner och sju präster i domkyrkoförsamlingen. Idag finns 3 diakontjänster varav en i Sjukhuskyrkan. Av de ordinarie diakonerna är två idag sjukskrivna och den tredje har sagt upp sig och stor oro råder om diakonal bemanning.

Kyrkomusikalisk nedmontering

Inom musikområdet hade också nyligen vikariat och tjänster tillsatts för att klara den omfattande musikverksamheten, trots sjukdom mm.

En domkyrka har särskilda krav att uppfylla vad gäller såväl bredd som kvalitet i musikverksamheten. Körverksamheten är också en av de viktigaste vägarna in i Kyrkans liv, inte minst för unga människor, och därmed uttryck för alla aspekter av den grundläggande uppgiften (fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission). Körverksamhet är en känslig verksamhet, som tar lång tid att bygga upp, men går snabbt att rasera.

Domkyrkan i Visby är för många församlingsbor en glädje och en stolthet. Domkyrkomusiken i Visby har en mycket hög kvalitet och har byggts upp under lång tid. Kontinuerlig samverkan med tonsättarcentrum, internationell samverkan på kör- och organistsidan kan nämnas som ett par faktorer, som gör att Visbyborna kan glädjas över att kyrkans levande musikaliska kulturarv vårdas och förs vidare. Den föreslagna tjänsteneddragningen, kombinerat med nya arbetsuppgifter, kommer med nödvändighet att leda till en kvalitetssänkning i domkyrkomusiken, liksom till minskad musikverksamhet för övrigt i församlingen (och förmodligen även en orimlig arbetsbelastning på kvarvarande musiker).

Övergivande av barngrupper och församlingssamfund utanför murarna

En konsekvens av **omprioriteringarna** (i dokumentationen från domprosten kallade omorganisationerna) är att verksamheter flyttas till annan lokal. Då barn eller gamla deltagare i församlingens gruppverksamheter inte kan förväntas vara lika flyttbara som tjänsterna, betyder det att församlingen överger mera utsatta områden för innerstaden.

Det är självfallet lovvärt och nödvändigt att i varje kristen församling uppmuntra till ansvarstagande för det goda samhället i form av barnomsorg, flyktingmottagning, hemtjänst och äldreomsorg. Församlingens engagemang i huvudmannaskap i sådana verksamheter måste dock åtföljas av ett stärkande av församlingens inre bärkraft, inte bara ekonomiskt. Det får inte ske till priset av en nedmontering inifrån av Kyrkans grundläggande uppgift.

Den s.k. omorganisationen är i själva verket en omprioritering från församlingens grundläggande uppgift till andra uppgifter inom välfärdssektorn.

Personalhantering

Det är inte min sak att avgöra om information till personalen skötts på ett arbetsrätligt korrekt sätt. Detta är en fråga för församlingen som arbetsgivare tillsammans med de fackliga organisationerna.

Däremot har dialogen mellan ledning och personal uppenbarligen varit obefintlig.

Personal har kallats till samtal med domprosten om något annat, som utan medarbetarens föregående vetskap visat sig innebära information om att hennes/hans tjänst kommer att dras in, flyttas eller minskas i omfattning. Genom denna typ av kallelse till ett tjugo minuters samtal har de berörda inte haft möjlighet att förbereda sig, ta med fackligt ombud eller annat personligt stöd. I något fall kom information om tjänstens upphörande enbart i mailform.

Ett sådant sätt att behandla utsatta medarbetare kan jag inte benämna på annat sätt än ovärdigt.

Med detta brev vädjar jag till församlingens kyrkoråd om besinning och förnyad och breddad dialog om de föreslagna omprioriteringarna innan beslut om dessa tas. Detta för att minimera den skada som redan åsamkats personal, det ekumeniska samarbetet samt förtroendet för församlingen, stiftet och kyrkan.

Jag står självfallet till förfogande för fortsatta samtal.

Visby den 9 februari 2015

Med vänlig hälsning!

Sven-Bernhard Fast

Biskop i Visby